

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у мају 2022. године у односу на април 2022. године, у просјеку су ниже за 0,4%, у односу на мај 2021. године више су за 20,2%, док су у односу на децембар 2021. године више за 14,6%.

Посматрано по намјени потрошње, у мају 2022. године у односу на април 2022. године, цијене трајних производа за широку потрошњу више за 2,0%, цијене капиталних производа више су за 0,9%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу више су за 0,4%, док су цијене интермедијарних производа ниже за 0,8% и цијене енергије у просјеку су ниже за 0,7%.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у мају 2022. године у односу на април 2022. године, цијене подручја (B) Вађење руда и камена више су за 0,4%, док су цијене подручја (E) Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку ниже за 15,3%, цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација у просјеку су ниже за 1,0% и цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија ниже за 0,2%.

По областима индустријске производње, у мају 2022. године у односу на април 2022. године, забиљежен је раст цијена у областима: штампање и умножавање снимљених записа 8,5%, производња рачунара, електронских и оптичких производа 3,9%, производња коже и производа од коже 3,5%, производња папира и производа од папира 2,2%, производња намјештаја 2,0%, производња пића 1,6%, производња хемикалија и хемијских производа 1,5%, производња осталих производа од неметалних минерала 0,9%, вађење руда метала, производња одјеће по 0,8%, производња текстила 0,6%, производња електричне опреме 0,4%, вађење осталих руда и камена 0,3%, производња производа од гуме и пластичних маса 0,2%.

Пад цијена у мају 2022. године у односу на април 2022. године забиљежен је у областима: прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала 15,3%, производња готових металних производа, осим машина и опреме 3,7%, производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 1,0%, производња базних метала 0,6%, производња кокса и рафинисаних нафтних производа 0,5%, прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала 0,5%, производња прехранбених производа 0,2%, поправка и инсталација машина и опреме 0,1%.

У преосталих седам области индустријске производње цијене у мају 2022. године у односу на април 2022. године, у просјеку су остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in May 2022, compared to April 2022, were on average 0.4% lower, compared to May 2021 they were 20.2% higher and compared to December 2021 they were 14.6% higher.

By purpose of consumption, in May 2022, compared to April 2022, prices of consumer durables were on average 2.0% higher, prices of capital goods were on average 0.9% higher, prices of consumer non-durables were on average 0.4% higher, while prices of intermediate goods were on average 0.8% lower and prices of energy were on average 0.7% lower.

By section of industrial production (PRODCOM), in May 2022, compared to April 2022, prices of the section (B) Mining and quarrying were on average 0.4% higher, while prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on average 15.3% lower, prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were 1.0% lower and prices of the section (C) Manufacturing were 0.2% lower.

By division of industrial production, in May 2022, compared to April 2022, prices increased in the following divisions: Printing and reproduction of recorded media 8.5%, Manufacture of computer, electronic and optical products 3.9%, Manufacture of leather and related products 3.5%, Manufacture of paper and paper products 2.2%, Manufacture of furniture 2.0%, Manufacture of beverages 1.6%, Manufacture of chemicals and chemical products 1.5%, Manufacture of other non-metallic mineral products 0.9%, Mining of metal ores 0.8%, Manufacture of wearing apparel 0.8%, Manufacture of textiles 0.6%, Manufacture of electrical equipment 0.4%, Other mining and quarrying 0.3%, Manufacture of rubber and plastic products 0.2%.

A decrease in prices in May 2022, compared to April 2022, was recorded in the following divisions: Electricity, gas, steam and air conditioning supply 15.3%, Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 3.7%, Electricity, gas, steam and air conditioning supply 1.0%, Manufacture of basic metals 0.6%, Manufacture of coke and refined petroleum products 0.5%, Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.5%, Manufacture of food products 0.2%, Repair and installation of machinery and equipment 0.1%.

In the remaining seven divisions of industrial production, prices in May 2022, compared to April 2022, remained on average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, МАЈ 2022.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, MAY 2022

Назив (по PRODCOM-у)	V 2022 IV 2022	V 2022 V 2021	V 2022 XII 2021	I-V 2022 I-V 2021	V 2022 Ø 2021	V 2022 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,6	120,2	114,6	114,3	118,7	134,8	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	99,3	123,4	118,8	114,5	121,9	146,7	Energy
Интермедијарни производи	99,2	118,7	111,6	115,2	116,9	129,3	Intermediate goods
Капитални производи	100,9	119,3	111,2	117,4	116,5	124,9	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	102,0	118,7	117,7	117,2	119,6	137,5	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,4	114,2	107,7	112,1	112,5	115,7	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By sections and divisions
B Вађење руда и камена	100,4	104,3	107,7	101,3	106,2	123,9	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	96,6	108,3	95,8	101,9	140,9	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	100,8	110,1	108,2	104,5	109,6	120,4	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,3	104,7	104,4	104,6	104,6	101,7	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,8	124,8	115,5	118,6	121,8	135,8	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,8	119,9	111,7	116,5	118,0	121,0	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	101,6	106,7	104,6	106,6	106,3	119,8	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	95,7	100,0	95,7	97,4	85,8	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,6	105,7	103,4	104,6	105,1	107,7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,8	113,5	104,3	111,0	111,0	101,2	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	103,5	110,0	99,3	103,6	106,0	102,5	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,5	114,0	107,9	113,2	112,1	134,3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	102,2	118,4	111,2	114,9	116,5	114,6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	108,5	159,2	123,8	144,4	149,9	181,7	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,5	139,7	125,6	125,9	134,1	165,0	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемиских производа	101,5	120,7	111,5	117,4	119,0	125,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацевтских производа и фармацевтских препарата	100,0	100,6	100,4	100,4	100,6	105,1	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,2	112,8	111,2	109,5	112,7	112,1	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,9	112,5	108,7	108,3	110,9	118,9	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	99,4	115,2	103,5	115,1	112,3	130,7	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	96,3	128,8	113,8	125,4	122,8	149,8	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	103,9	105,8	105,5	104,1	106,3	108,8	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,4	114,5	102,6	113,7	111,8	120,1	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме д.н.	100,0	110,1	108,3	109,4	109,4	111,2	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	124,9	114,6	121,8	121,0	118,2	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0	102,8	102,8	103,1	103,6	114,4	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	102,0	118,9	118,0	117,4	119,9	137,8	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0	104,8	103,5	104,3	104,3	118,5	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	99,9	114,7	110,2	114,1	113,2	119,9	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	99,0	114,4	114,3	108,1	114,6	133,7	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	99	114,4	114,3	108,1	114,6	133,7	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Снабђевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	84,7	119,3	106,1	137,2	120,1	164,8	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38 Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	84,7	119,3	106,1	137,2	120,1	164,8	38 Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2022. години чине 374 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1 132 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 323 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2022 consists of 374 products. Each month 1,132 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

The questionnaire on producer prices is submitted monthly by 323 selected enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial division on the non-domestic market.

Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016 is used for calculating Producer Price Index of industrial products on the non-domestic market. This Nomenclature is based on Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.